

Het geloof kan een heel positieve kracht zijn in je leven

Interview met Jart Voortman door Hanneke Goudappel (Friesch Dagblad)

(met een lichte wijziging ten opzichte van de oorspronkelijke versie)

Jart Voortman schreef het boek *Open geloven* als een eigentijdse verantwoording van het geloof. Zijn kernvraag is: past het geloof in de moderne samenleving?

Hoe kwam u erbij om dit boek, een verantwoording van het geloof, te schrijven?

„Sinds 2001 werk ik in het onderwijs. In de loop der jaren schreef ik veel lespakketten, die ook door collega’s worden gebruikt. Het boek *Open geloven* komt voort uit mijn lesgeven en de studies die ik van bepaalde onderwerpen heb gemaakt. Een ander punt was de ontmoeting met een collega, die mij op het idee bracht om te schrijven voor mensen buiten de kerk.”

U heeft het boek opgedeeld in vier delen: weten, overwegen, geloven, kiezen. Waarom deze vier?

„In het deel ‘weten’ heb ik het over de vraag: wat weten we nu eigenlijk echt? Onderwerpen zijn hier de geschiedenis van de aarde, schepping en evolutie, of het allemaal wel echt gebeurd is wat in de Bijbel staat, de kosmos, maar ook het geloof in wonderen en bijna doodervaringen. Het deel ‘overwegen’ behandelt inspirerende Bijbelteksten. In het deel ‘geloven’ komen de systematische vragen van het geloof aan de orde: het geloof in God als schepper, gebed en het geloof in Gods leiding, het geloof in de vergeving van zonden

en de voleinding. Verder is er het hoofdstuk 'dat slaan we over' over moeilijke Bijbelteksten. Het deel 'kiezen' gaat over moraal en de manier waarom we in het leven staan. Ik vind dit deel ook echt belangrijk."

Van 1984 tot 1990 was u dominee in Boksum en van 1994 tot 1997 in Harkema. Hoe heeft de tijd in Fryslân u gevormd?

„De periode in Boksum en Deinum is voor mij erg vormend geweest. Je ontmoet heel veel mensen en hoort veel levensverhalen. En je moet als beginnend predikant in één keer alles kunnen: preken, catechisatie, pastoraat... Tijdens mijn lessen rakel ik nog geregeld ervaringen op uit mijn eerste gemeente.

In 1990 heb ik voor velen onverwacht mijn ambt neergelegd. Ik had het gevoel dat ik het niet zou kunnen volhouden om dominee te zijn. De periode die volgde zie ik als de moeilijkste van mijn leven. Toch is die tijd achteraf wel louterend geweest.

De periode in Harkema was minder gelukkig. Er is toen een conflict ontstaan, waar ik weinig aan kon doen. Het was pijnlijk, maar voor mij is het ook lang geleden."

de Sint Janskerk van Deinum

U werkt sinds 2001 in het godsdienstonderwijs in Vlaanderen. Kunt u daar wat over vertellen?

„Het godsdienstonderwijs in België is diepgaand: zes jaar lang krijgen leerlingen twee uur per week godsdienst. De niet-gelovigen gaan naar zedeleer, de moslims naar islam en de paar protestanten die er zijn, die komen bij mij. Je moet veel studeren om zes jaar lang een afwisselend programma te bieden. Ik heb mij de afgelopen veertien jaar in veel onderwerpen verdiept. Een belangrijk onderwerp was voor mij wetenschapsgeschiedenis: de vraag welke ontdekkingen geleid hebben tot het wereldbeeld dat we nu hebben."

U vertelt in het boek dat u in november 2013 uw zoon van 25 jaar verloor; als gevolg van een hersentumor. Wat heeft deze ingrijpende gebeurtenis met uw geloof gedaan?

„Dit is iets dat voor ons allebei en ook voor Tjitse, onze andere zoon, heel veel betekent. Ik denk er nog iedere dag aan. Koen was erg geliefd bij ons, zijn vrienden en zijn collega's. Hij had een goede vriendin en een goede baan. Het doet erg zeer om dit meegemaakt te hebben. Wij zitten zelf nog midden in een verwerkingsproces. Het sterven van Koen roept bij mij veel vragen op. Je krijgt een diep gevoel van verlatenheid."

Als u terugkijkt op uw leven en geloof als begin twintiger; hoe is uw geloof in de afgelopen veertig jaar veranderd?

„De Engelsen hebben een uitdrukking: *sader and wiser*. Dat vat het goed samen. Het moeilijkste in geloof, zijn de harde klappen die mensen in hun leven te verduren krijgen. Dat

weegt wat mij betreft zwaarder dan allerlei problemen waarmee je je op de universiteit bezighoudt. Van binnen ben ik dus wel droeviger geworden. De wereld waarin wij leven is verwarrend.

Als het goed is wordt je na verloop van tijd wel wat wijzer. De scherpe kantjes zijn ervan af. Je wordt toleranter. Ik zit nu veertien jaar in het godsdienstonderwijs. Ik ga dagelijks om met moslims en mensen die niet geloven. Veel van mijn leerlingen zijn Afrikaans. Ze hebben een diep doorleefd geloof. Soms denk ik heel anders dan mijn leerlingen, maar ik blijf die leerlingen prachtig vinden. Het is heel mooi om iedere dag te ontdekken wat er in hun hoofden omgaat.”

U noemt de apostel Johannes, die geloven omschrijft als weten. Wat leert u van Johannes?

„Dat is het laatste hoofdstuk in mijn boek en dat was mijn eerste preek in Boksum. Ik denk daar nog precies hetzelfde over. Voor Johannes is geloof weten. We weten dat onze zonden vergeven zijn. We weten dat we het eeuwige leven hebben. Dit staat haaks op ons moderne levensgevoel. Heel merkwaardig: onze kennis is zo uitgebreid, dat er geen algemene encyclopedieën meer worden uitgegeven. En tegelijk zijn we veel onzekerder geworden over de belangrijkste vragen van het leven. De toekomst van de kerk is om heel dicht bij deze woorden van Johannes te blijven. Het gaat in de Bijbel om openbaring. Dat is iets wat ons mag blijven verwonderen.”

Het christelijk geloof kan een waardevolle bijdrage leveren aan onze moderne wereld

Wat is het belangrijkste dat u wilt overbrengen met dit boek?

„Mijn boek gaat over de grote vragen en ik heb geprobeerd diep op de materie in te gaan. Ik heb veel onderzoek gedaan voor dit boek. Tegelijk wil ik toegankelijk blijven. Het boek is in de eerste plaats geschreven voor mensen die op zoek zijn. Geloof kan een heel positieve kracht zijn in je leven. Ik hoop dat ik dat heb overgedragen in mijn boek. Ik betoog dat het christelijk geloof een waardevolle bijdrage kan leveren aan onze moderne wereld. Maar je kunt niet ontkennen dat belangrijke vragen soms moeilijk beantwoordbaar zijn.”

Jart Voortman, *Open geloven*. Uitgeverij Kok, 19,99 euro. Via www.opengeloven.net is een handleiding voor gespreksgroepen te downloaden.

